

Granskning av balanskravet och god ekonomisk hushållning i årsredovisning 2023

Strömsund kommun

Building a better
working world

Innehåll

1. Sammanfattning.....	2
2. Inledning.....	3
2.1. Bakgrund	3
2.2. Syfte och revisionsfrågor	3
2.3. Avgränsning.....	3
2.4. Revisionskriterier.....	4
2.5. Metod och genomförande	4
3. Balanskrav och god ekonomisk hushållning	5
4. Granskningsresultat.....	6
4.1. Iakttagelser	6

1. Sammanfattning

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Strömsund kommun har EY, i syfte att ge revisorerna underlag för sin skriftliga bedömning, granskat om kommunen efterlever kommunallagens krav på en ekonomi i balans och om årsredovisningens resultat är förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning. Uppdraget ingår som en obligatorisk del av revisionsplanen för år 2023.

Utifrån genomförd granskning lämnas följande svar på ställda revisionsfrågor:

Efterlever kommunens kommunallagens krav på en ekonomi i balans?

Vår bedömning är att kommunen efterlever kraven på redovisning och beräkning av balanskravsresultatet samt att kommunallagens krav på en ekonomi i balans uppfylls 2023.

Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?

Grundat på granskningen av åiterrapportering i förvaltningsberättelsen är vår bedömning att utfallet är förenligt med de finansiella mål som fullmäktige fastställt i budget år 2023.

Rapporteringen av måloppfyllelsen möjliggör inte en bedömning av om utfallet i verksamheten är förenligt med god ekonomisk hushållning. Kommunstyrelsen gör inte heller någon samlad bedömning av god ekonomisk hushållning uppnås som inkluderar verksamhetsperspektivet.

Utifrån granskningsresultatet rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- ▶ Utvärdera fullmäktiges övergripande verksamhetsmål i förvaltningsberättelsen.
- ▶ Lämna ett samlat uttalande om resultatet är förenligt med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning som inkluderar både det finansiella och verksamhetsmässiga perspektivet.

2. Inledning

2.1. Bakgrund

Enligt kommunallagen (KL) 11 kap. 1 § ska kommunen ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs i juridiska personer som avses i 10 kap 2-6 §§. God ekonomisk hushållning definieras genom att fullmäktige fastställer verksamhetsmässiga och finansiella mål. Dessa mål ska sedan följas upp i delårsrapport och årsredovisning.

Kommunen ska enligt KL. 11 kap. 5 § varje år upprätta en budget för nästa kalenderår. Budgeten ska upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna. Undantag får göras:

1. I den utsträckning som medel från en resultatutjämningsreserv tas i anspråk enligt KL 11 kap. 14 §.
2. Om det finns synnerliga skäl.

Enligt kommunallagen 11 kap. 20 § ska årsredovisningen lämnas över till fullmäktige och revisorerna snarast möjligt och senast den 15 april året efter det år som redovisningen avser.

Revisorerna ska enligt kommunallagen 12 kap. 2 § bedöma om resultaten i årsredovisningen är förenligt med de mål fullmäktige beslutat. Revisorernas skriftliga bedömning ska lämnas till fullmäktige inför behandlingen av årsredovisningen.

2.2. Syfte och revisionsfrågor

Granskningen syftar till att ge underlag till revisorernas skriftliga bedömning om kommunen efterlever balanskravet och om resultatet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat. Granskningen ska besvara följande revisionsfrågor:

- ▶ Efterlever kommunen kommunallagens krav på en ekonomi i balans?
- ▶ Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?

2.3. Avgränsning

Granskningen är avgränsad till kommunstyrelsen och 2023. Styrelsen är enligt KL 11 kap. 19 § ansvarig för upprättandet av årsredovisningen. Granskningsåtgärderna genomförs i form av en översiktlig granskning. Den består i att analysera årsredovisningens förvaltningsberättelse.

Granskningar omfattar:

- ▶ En granskning och bedömning om kommunen efterlever balanskravet¹. I förekommande fall en granskning och bedömning av återställandet av ett negativt balanskravsresultat och eventuellt åberopande av synnerliga skäl.
- ▶ En granskning och bedömning av utfallet avseende fullmäktiges verksamhetsmässiga och finansiella mål med betydelse för god ekonomisk hushållning.
- ▶ En samlad bedömning om utfallet är förenligt med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning.

¹Balanskravet innebär att budgeten ska upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna och att årets resultat enligt resultaträkningen och förändringen av det egna kapitalet ska vara positivt.

2.4. Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens analyser, slutsatser och bedömningar. I denna granskning utgörs revisionskriterierna av följande:

- ▶ Kommunallagen (2017:725) 11 kap. 1, 5-6, 12-13, 19-20 §§ och 12 kap 2 §
- ▶ Fullmäktiges beslut avseende god ekonomisk hushållning
- ▶ Rådet för kommunal redovisnings rekommendation "R15 Förvaltningsberättelse"
- ▶ Skyrevs rekommendation "R5 granskning av delårsrapport och årsredovisning"

2.5. Metod och genomförande

Granskningen av kommunens måluppfyllelse har genomförts i enlighet med Skyrevs rekommendation "R5 Granskning av delårsrapport och årsredovisning". Granskningen har skett genom genomgång av kommunens årsredovisning.

Utöver vår interna kvalitetssäkring har ekonomichef sakgranskat rapportutkastet. Detta för att säkerställa att revisionsrapporten bygger på korrekt fakta och uttalanden.

3. Balanskrav och god ekonomisk hushållning

Förvaltningsberättelsen ska innehålla en utvärdering av om mål och riktlinjer med betydelse för god ekonomisk hushållning (enligt kommunallagens 11 kap. 6 § första och andra stycket) uppnåtts och följts. Revisorerna ska bedöma om utfallet i årsredovisningen är förenliga med fullmäktigemålen.

Enligt kommunallagen ska:

- ▶ Kommunfullmäktige fastställa mål för god ekonomisk hushållning
- ▶ Kommunstyrelsen följa upp dessa mål i delårsrapport och årsredovisning
- ▶ Kommunens revisorer granska och bedöma måluppfyllelsen

Syftet med dessa krav är att politikerna med hjälp av målstyrning och måluppföljning ska styra kommunen mot ändamålsenlighet och effektivitet.

Mål för god ekonomisk hushållning ska omfatta både finansiella mål och verksamhetsmål. De mål som fullmäktige fastställt inom ramen för god ekonomisk hushållning är obligatoriska att utvärdera och bedöma i delårsrapport (prognos) och årsbokslut (utfall).

Det är kommunstyrelsen som i förvaltningsberättelsen ska utvärdera uppfyllelsen av de mål som kommunfullmäktige fastställt. Därefter ska revisorerna på basis av kommunstyrelsens utvärdering samt genom sin granskning av delårsrapport och årsredovisning bedöma uppfyllelsen av de mål som kommunfullmäktige fastställt.

Balanskravet är centralt för god ekonomisk hushållning. Balanskravet innebär att kommunens budget och årliga utfall ska vara positiva och att underskott ska återställas kommande år, såvida kommunfullmäktige inte beslutar om annat och hänvisar till "synnerliga skäl". Beräkningen av balanskravsresultatet, som är kopplat till kommunallagens bestämmelser, ska i förvaltningsberättelsen följa ett föreskrivet schema. Vid avstämning av balanskravet får exempelvis realisationsvinster inte medräknas. Avstämning av balanskravet ska göras i delårsrapport och årsredovisning.

4. Granskningsresultat

4.1. Iakttagelser

4.1.1. Balanskravsresultat

Nedan framgår den balanskravsutredning som presenteras i årsredovisningens förvaltningsberättelse.

Tabell 1. Avstämning mot balanskravet

Mnkr	År 2023	Kommunstyrelsens bedömning
Årets resultat enligt resultaträkningen	27,2	
- Samtliga realisationsvinster	-0,2	
+ Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	0	
+ Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	0	
-/+ Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	0	
+/- Återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper	0	
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	27,0	
-Reservering av medel till resultatutjämningsreserv (RUR)	-3,1	
+Användande av medel från RUR		
Årets balanskravsresultat	23,9	

Årets resultat har i balanskravsutredningen rensats från poster som inte härrör från den egentliga verksamheten (realisationsvinster) i enlighet med föreskrivna bestämmelser. Upplysningar om årets resultat efter balanskravsjustering och balanskravsresultatet redovisas. Årets resultat efter balanskravsjusteringar uppgår till 27,0 mnkr och kommunstyrelsen föreslår att avsätta 3,1 mnkr av detta till resultatutjämningsreserven vilket innebär att årets balanskravsresultat uppgår till 23,9 mnkr.

4.1.2. Bedömning

Vår bedömning är att kommunen efterlever kraven på redovisning och beräkning av balanskravsresultatet samt att kommunallagens krav på en ekonomi i balans uppfylls.

4.1.1. God ekonomisk hushållning

Kommunfullmäktige har sedan tidigare antagit *Riktlinjer för god ekonomisk hushållning*. Här framgår att god ekonomisk hushållning innebär att såväl kommunens finansiella som verksamhetsmässiga mål uppnås, att verksamheten bedrivs långsiktigt, ändamålsenligt och effektivt samt att ekonomiska aktiviteter sker i enlighet med lagar, regler och etablerade normer.

Vidare framgår att kommunens verksamheter ska styras av inriktningsmål och den budget som kommunfullmäktige fastställt. Därtill ska de kommunala bolagen och de affärsdrivande verksamheterna ha full kostnadstäckning. Det anges ingen ytterligare definition till stöd för kommunstyrelsens bedömning av när god ekonomisk hushållning kan anses vara uppfyllt.

Enligt kommunallagen ska det av kommunens budgetdokument framgå vilka finansiella mål och vilka mål och riktlinjer för verksamheten som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. Kommunens budget innehåller tre finansiella målsättningar samt tio övergripande verksamhetsmål. I beslutsunderlagen till budgeten finns dokumentet *Budgetförutsättningar 2023* som tydliggör de finansiella målen för året.

4.1.1.1 Iakttagelser

Finansiella mål

I beslutsunderlagen till fullmäktiges budget framgår att nedanstående sju mål mäter kommunens ekonomiska hushållning i det finansiella perspektivet:

Tabell 2. Finansiella mål

Finansiella mål	Utfall 2023	Kommunstyrelsens bedömning
Resultatmål för koncernen: 7 mnkr	9 mnkr	Ja
Resultatmål för kommunen: 5 mnkr (motsvarar 0,5 % av skatteintäkter och statsbidrag)	27,2 mnkr (2,8 %)	Ja
Soliditet inklusive total pensionsförpliktelse för koncernen: >20 % <30 %	24 %	Ja
Soliditet inklusive total pensionsförpliktelse för kommunen: >16 %	25 %	Ja
Självfinansieringsgrad skattefinansierade investeringar för koncernen: >75 % över en rullande 5-årsperiod	111 %	Ja
Självfinansieringsgrad skattefinansierade investeringar för kommunen: >75 % över en rullande 5-årsperiod	168 %	Ja
Investeringsutrymme för kommunen: 63 mnkr	60,4 mnkr	Ja

Kommunstyrelsen bedömer att samtliga finansiella mål uppfylls för 2023.

Mål för verksamheten

Fullmäktige har i budget beslutat om tio övergripande verksamhetsmål för år 2023, varav målet om minskad ungdomsarbetslöshet har högsta prioritet:

- ▶ **Minskad ungdomsarbetslöshet** - (samtliga nämnder ska sätta upp prioriterade mätbara mål för detta som ska följas upp)
- ▶ Fortsatt god ekonomisk hushållning
- ▶ Utvecklad samverkan med näringslivet
- ▶ Attraktiv kommun med hög livskvalitet
- ▶ Utveckling av framtidens skola/förskola
- ▶ Fortsatt satsning på arbetsmiljö- och folkhälsofrågor
- ▶ Insatser för klimatanpassning och miljöförbättringar
- ▶ Utvecklad dialog med kommuninvånarna
- ▶ Integration av nya kommuninvånare
- ▶ Ökad jämställdhet och tillgänglighet

Utöver dessa övergripande mål så har fullmäktige beslutat om prioriterade mål/inriktningsmål för respektive verksamhetsområde. Kommunstyrelsens uppgift är att utvärdera både de övergripande och inriktningsmålen och bedöma om utfallet är förenligt med god ekonomisk hushållning. Bedömningen som framgår av årsredovisningen utgår delvis från inriktningsmålen, någon bedömning av de övergripande målen görs inte. I sammanställningen redovisas utfall för 21 inriktningsmål, i budgeten finns 32 mål beslutade.

Kommunstyrelsen anger att av 21 mål är 16 uppfyllda, 2 delvis och 3 inte uppfyllda. Det görs dock ingen bedömning om god ekonomisk hushållning i verksamhetsperspektivet uppfylls.

Samlad bedömning om god ekonomisk hushållning

Kommunstyrelsen gör bedömningen att god ekonomisk hushållning uppnås i det finansiella perspektivet. Kommunstyrelsen gör däremot ingen bedömning av om god ekonomisk hushållning uppnås i verksamhetsperspektivet.

4.1.2. Bedömning

Grundat på granskningen av återrapportering i förvaltningsberättelsen är vår bedömning att utfallet är förenlig med de finansiella mål som fullmäktige fastställt i budget år 2023.

Rapporteringen av måluppfyllelsen möjliggör inte en bedömning av om utfallet i verksamheten är förenligt med god ekonomisk hushållning. Kommunstyrelsen gör inte heller någon samlad bedömning av god ekonomisk hushållning uppnås som inkluderar verksamhetsperspektivet.

Strömsund april 2024

Samuel Larsson
Verksamhetsrevisor

Per Stålborg, uppdragsledare
Certifierad kommunal yrkesrevisor